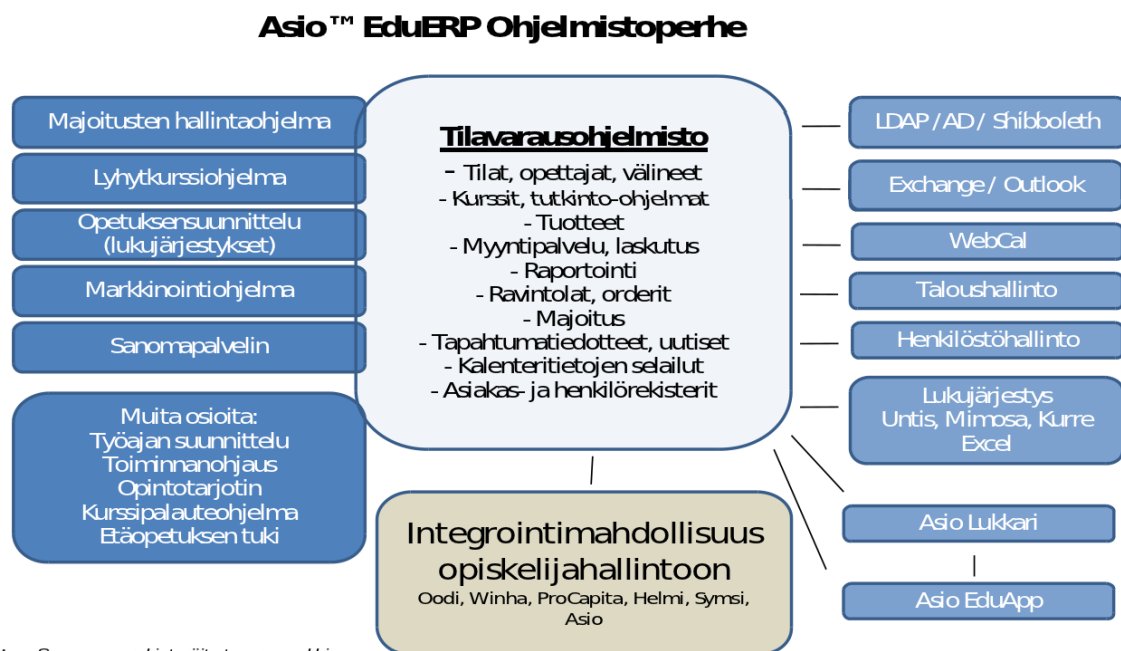

Asio EduERP –ohjelmiston tilavarausten hinnoittelu ja laskutus

* Asio™ on Suomessa rekisteröity tavaramerkki.

1. Käsitteitä ja toimintatapoja

Tässä dokumentissa käsitellään Asio Tilavarausohjelmalla tehtyjen varausten ja niihin liittyvien tuotemyyntien laskutusta.

Tilavarauksiksi luetaan myös henkilöpalvelu- ja väline/varustevaraukset. *Varausnumerolla yksilöitävä varaus* voi koostua yhdestä tai useammasta *varauskerrasta*, jotka puolestaan voivat sisältää yhden tai useamman *varauskomponentin (varausrivin)*. Opetustyyppisissä varauksissa varauskerran synonyyminä käytetään termiä *opetuskerta* ja koko kurssin toteutuksesta nimitystä *opetustapahtuma*.

Asio-ohjelmilla tehdyt tilavaraukset voidaan *hinnoitella* ja näin muodostuneet *myynnit* kohdistaa varaukseen kirjatulle *maksajalle*. Myyntien lisäksi Asiassa voidaan käsitellä *sisäisiä veloituksia*. Lisäksi on mahdollista myydä *tuotteita* joko varaukseen sisältyvinä tai irrallisina.

Varaukset ja tuotemyynnit voidaan *maksattaa* joko *käteisellä* tai *laskulla*. Online-toimintoihin sisältyy mahdollisuus suorittaa maksu *luottokortilla* tai *verkkopankissa*.

Varauksiin voidaan soveltaa joko *sisäistä* tai *ulkoista* laskutusta. Sisäistä laskutusta käytettäessä maksajasta käytetään nimitystä *Vastuuyksikkö*. Ulkoista laskutusta käytettäessä maksajaa kutsutaan *Asiakkaaksi*. Asiakkaat ja vastuuyksiköt perustetaan *Asiakasrekisteriin*, jossa sovellettava *roolitus* määrittää, kummasta maksajatyypistä on kysymys.

Sisäinen laskutus eroaa ulkoisesta lähinnä siinä, että laskutusaineistoa ei ole tarvetta siirtää reskontraan. Sisäistä laskutusta sovelletaan pääasiallisesti opetustyypisissä varauksissa.

Asiakasrekisterissä voidaan määrittää monia laskutukseen liittyviä asioita, mm. viitehenkilö ja laskun oletusarvoinen kieli.

Tässä dokumentissa käsitellään tilavarausten *hinnoittelua (hinnanlaskenta)* ja *laskutusvalmistelua*. Laskutusvalmistelulla (seuraavassa käytetään yksinkertaisuuden vuoksi termiä *Laskutus*) tarkoitetaan maksatettavan varaus- ja tuotemyyntiaineiston valmistelemista laskujen *esikatselua ja laskusiirtoa* varten. Laskutusvalmistelu voi kohdistua yhteen varaukseen tai kootusti useampaan varaukseen esim. kuukausittaista laskutusjaksoa sovellettaessa. Laskutusvalmistelussa yhteen varaukseen sisältyvät myynnit koostetaan pääsääntöisesti yhteen laskuun seuraavin lisämahdollisuuksin:

- Samalle asiakkaalle kohdistuvat myynnit voidaan yhdistää yhteen laskuun.
- Samaan varaukseen sisältyvät varaukset voidaan jaksottaa useammalle laskulle.

Laskujen muodostus tapahtuu pääsääntöisesti *erillisessä (ulkoisessa) laskutusohjelmassa*, johon Asiassa *laskutusvalmisteltu aineisto siirretään laskusiirto-ohjelmalla*. Vähäisissä laskutustarpeissa voidaan käyttää Asioon sisäänrakennettua laskutusohjelmaa.

Ulkoinen laskutusohjelma sisältää normaalisti ominaisuuksia, joita Asio-ohjelmaan ei ole ollut tarkoituksenmukaista sisällyttää. Näitä ovat mm.:

- Laskupohjien ja kieliversioiden määrittely
- Reskontratoiminnot ml. viivästyslaskut ja perintäkirjeet
- Verkk- ja eKirje-laskutus

- Myyntiseuranta ja viennit kirjanpitoon.

Asio-ohjelmasta on valmiiksi rakennettu rajapinta noin kymmeneen ulkoiseen laskutusohjelmaan ml. SAP-ohjelmisto. Suosittelemme niitä laskutusohjelmia, joissa on valmius lukea *Finvoice*-laskuaineistorajapintaa.

Asiakastietojen suhteen suosituksemme on, että ne kirjataan *operatiivisessa järjestelmässä* ts. tässä tapauksessa Asiossa. Mikäli kuitenkin esim. SAPin asiakasrekisteri on yhteinen muiden järjestelmien kanssa, joudutaan käyttämään menettelyä, jossa uudet tiedot ja olemassaolevien tietojen muutokset kirjataan SAPiin ja *manuaalisesti* Asioon. Asioon tehty kirjaus saattaa sisältää tietoja, joita tarvitaan/hyödynnetään vain Asiossa.

Ohjelmistoon sisältyy mahdollisuus *tiliöidä* myynnit asennuksen yhteydessä sovittavalla tavalla. Tiliöintiin liittyy myös *kustannuspaikkojen ja projektien* asetusmahdollisuus. Tiliöinti tapahtuu viimeistään laskusiirrosta, projektit ja kustannuspaikat asetetaan varausvaiheessa.

Laskusiirrolla on tärkeä sivumerkitys: Kun varaus on merkitty siirretyksi, *kyseisen varauksen tietojen muuttaminen tai laskutusvalmistelun uusiminen ei enää ole mahdollista*.

Varausten hinnoittelu perustuu *hinnastoihin* ja niin sovittaessa myös *varauskohteisiin* liitettyihin *hintaryhmiin*. Hinnastoja voi olla tarvittava määrä. Hintaryhmät hintoineen ja voimassaoloaikoineen talletetaan Asion tuoterekisteriin, jolloin kustannusraportit osaavat pohjautua raportointiajankohtana voimassaolleisiin hintoihin.

Hinnanlaskennan pohjana on *varausjaksokohtaisesti määritelty hinta*. Varausjakson pituus on normaalisti *yksi tunti*. Hinnat voivat vaihdella varausjaksosta toiseen. Hinnanlaskenta voi perustua varausjaksokohtaisesti laskettuun hintaan tai aloitushetken hintaan. Erikoistapauksissa, esim. liikuntavarauksille, voidaan määrittää yhden tunnin varauksista poikkeavia varausjaksoja (esim. 30 minuuttia).

Ulkoisiin tilavarauksiin sovelletaan *yleistä arvonlisäveroprosenttia*. Yrityskohtaisissa asetuksissa voidaan määrittää, noudatetaanko *netto- vai bruttohinnittelua*. Tuotemyynnissä sovelletaan tuotteeseen kirjattua alv-prosenttia. Sisäisessä laskutuksessa ei sovelleta arvonlisäveroa.

Ohjelmisto sisältää joukon listauksia, jotka täydentävät ulkoisen laskutusohjelman listausmahdollisuuksia. *Vastuuyksikkökohtaiset kustannukset* (sisäinen laskutus) saadaan ohjelmaan sisältyvillä listaus- ja raportointiohjelmilla.

Tuotemyynnin avulla voidaan hoitaa myös muita laskutuksellisia tarpeita kuin varsinaista myyntiä. Tällaisia voivat olla esim. lisälaskut ja hyvityslaskut tai puhtaasti irralliset laskutustarpeet, esim. jäsenrekisterit. On kuitenkin huomattava, että Asion puolella hyvityslasku kohdistetaan alkuperäiseen laskuun vain siten, että

hyvityslaskua kirjattaessa laskutietoon voidaan liittää hyvitetävän laskun numero. Tämän vuoksi on suositeltavaa suorittaa tämäntyyppiset laskustarpeet ulkoisessa laskutusohjelmassa.

Yrityskohtaisilla asetuksilla voidaan säätää sitä, miten eri käyttötyyppejä käytettäessä vastuuyksikköjen ja asiakasvalintojen poimintamenettelyt toimivat.

Sisäiseen laskutukseen lähinnä käytetyt käyttötyypit (käyttötyyppi Sisäinen ja Opetus) alustavat peruskäyttäjän vastuuyksiköksi hänelle kirjatun yksikön/laitoksen.

2. Rajoituksia ja reunaehdoja

Seuraavassa on lähdetty siitä, että asiakaslaskutus hoidetaan ulkoisessa laskutus/reskontraohjelmassa.

- Yhdessä varauksessa voi olla vain yksi maksaja. Poikkeuksena on myyntipalvelu, jossa maksaja voidaan määrittää varauskertakohtaisesti.
- Mikäli tietty tuote voidaan myydä useammalla kuin yhdellä alv-kannalla, se tulee perustaa eri koodilla tuoterekisteriin jokaiselle sovellettavalle alv-prosentille.
- Sisäisten varausten hinnat lasketaan hintaryhmäkohtaisen hinnan pohjalta vasta kustannuserittelyä muodostettaessa.
- Hyvitetäviä myyntejä ei kohdisteta hyvityslaskuun.
- Kaikki käyttäjäorganisaation asiakkaat ja vastuuyksiköt ovat samassa rekisterissä. Niiden näkymistä ei voi rajata käyttäjäkohtaisesti. Sama koskee tuoterekisteriin kirjattuja tuotteita sekä hinnastoja.
- Myyntipalvelussa tehty varaus laskutetaan aina varauskohtaisesti. Varaus voi sisältää useita maksutapoja ja maksajia sekä käteismaksettavia komponentteja.
- Opettaja voi kuulua vain yhteen yksikköön/laitokseen. Tämä rajoite pohjautuu lähinnä todentamiseen ja käyttöoikeusmäärittelyihin. Mikäli opettaja kuuluu useampaan kuin yhteen laitokseen, hänelle tulee tehdä erillinen rekisteröinti jokaista laitosta kohti.
- Ohjelmaan voidaan tallentaa projektinumero- ja kustannuspaikkarekisteri. Sen sijaan tilipuitteita kokonaisuudessaan ei tallenneta. Laskusiirto-ohjelmassa huolehditaan ohjelmallisesti myynti- ja myyntisaamistilin asetuksista ohjelman asennusvaiheessa sovitulla tavalla.
- Laskujen esikatselu näyttää laskun sisällöllisesti oikeana, mutta ei ota kantaa laskulomakkeen muotoiluun eikä laskutuskieleen.

3. Hinnanlaskenta

3.1. Hinnastopohjainen hinnanlaskenta

Järjestelmään voidaan muodostaa yksi tai useampia hinnastoja. Jokaisessa hinnastossa voidaan määrittää varausjakson pituus, normaalisti yksi tunti.

Hinnastoissa on varauskohdekohtaiset hinnat.

Hinta voidaan laskea tuntikohtaisesti tai aloitushetken hinnan mukaan.

Varausta tehtäessä valitaan sovellettava hinnasto, jolloin ohjelma laskee hinnan varauksen tietojen perusteella. Hintaa voidaan myös syöttää manuaalisesti ohi hinnaston.

Hinnastopohjaista hinnanlaskentaa käytetään normaalisti ulkoisessa laskutuksessa.

3.2. Hintaryhmäkohtainen hinnanlaskenta

Tässä hinnanlaskentamenettelyssä hinta määräytyy varauskohteeseen kirjatusta hintaryhmästä. Hintaryhmät hintoineen ja voimassaoloaikoineen talletetaan tuoterekisteriin. Tämä laskutusmenettely on oletusarvoinen sisäisessä laskutuksessa.

Kuten edellä on todettu, sisäistä laskutusta käytetään pääasiallisesti opetustyyppisissä varauksissa. Niille on tyypillistä, että yksittäinen varauskerta saattaa koostua jopa kymmenistä erillisistä varauskomponenteista (mm. suuryhmittä, joissa voi olla useita vuosikurssikomponentteja). Hintaa koskee luonnollisesti koko opetuskerta eikä sitä ole mielekasta liittää yksittäisiin varauskomponentteihin. Tämän mahdollistamiseksi varauskertaan (opetuskertaan) liitetään vain tieto valitusta hintaryhmästä ja varsinainen hinnanlaskenta tapahtuu vasta vastuuyksikkökohtaisia kustannusraportteja muodostettaessa. Tämän kohdan menettely on laajennettavissa myös ulkoiseen laskutukseen, jolloin hinnanlaskenta tapahtuu laskutusvalmisteluvaiheessa.

Ohjelmaan on ohjelmoitu 20 %:n alennus klo 8-10 aikana tehdyille varauksille sekä päivähinnan noudattaminen, mikäli tuntihintojen mukaan laskettu hinta ylittää päivähinnan. Nämä säännöt perustuvat Aalto yliopiston menettelytapaan, joka puolestaan pohjautuu Helsingin yliopistolta "lainattuun" käytäntöön.